

А П Е Л

НА ЧЛЕНОВИТЕ НА МАКЕДОНСКАТА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ
И УМЕТНОСТИТЕ ДО НЕГОВАТА ЕКСЕЛЕНЦИЈА БУТРОС БУТРОС ГАЛИ,
ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ

Екселенцијо,

Во овој историски момент од судбинско значење за македонскиот народ и Република Македонија наша голема надеж е Организацијата на Обединетите Нации – најдоследниот заштитник на мирот, слободата на малите народи и рамноправноста на државите. Со такво уверување, во ова критично време на неизвесности и опасности за нашиот опстанок, членовите на Македонската академија на науките и уметностите Ви се обраќаат Вам, првиот човек на светската организација на народите, со апел за поддршка на барањето на Република Македонија за прием во членството на Организацијата на Обединетите Нации.

Дозволете ни, Екселенцијо, во овој наш апел да спомнеме само некои моменти од историското минато на нашиот народ.

Познат е историскиот факт дека во почетокот на VII век завршува долготрајното населување на словенските племиња на историско-географската област на Македонија и дека од тогаш популацијата на овој регион е претежно словенска. Со христијанизацијата на словенските племиња и со делото на светите браќа Кирил и Методиј, Македонија станува средиште на словенската писменост и култура. Културниот идентитет на денешните Македонци потекнува токму од оваа епоха, на која белег ѝ дадоа Кирило-Методиевите ученици, светите Климент и Наум и нивната Охридска школа позната како прв словенски универзитет. Во овој период е создадена и првата држава на Македонските Словени со царот Самуил, по чија пропаст под ударот на византиската војска следи долг период карактеристичен по повременото создавање и гаснење на македонски држави и на туѓинско владеење (византиско, бугарско, српско) сè до отоманското навлегување на Балканот кон крајот на XIV век.

Петиполвековната отоманска доминација е обележена со отпори, востанија и вооружени борби за слобода и опстанок на македонскиот народ. Од времето на

Источната криза и Берлинскиот конгрес (1878) тежиштето на национално-ослободителната борба на македонскиот народ се изразува особено во барањата за политичка автономија на Македонија, како прв чекор кон нејзината целосна државна самостојност. Највисок дострел на ослободителните стремежи на македонскиот народ претставува Илинденското востание во 1903 година, кога на ослободената територија е воспоставена познатата Крушевска Република со сопствена народна власт.

Во 1912–1913 година трите балкански држави: Србија, Бугарија и Грција ги водат балканските војни: првата – против Турција и втората – помеѓу себе, кои завршуваат со распарчувањето на македонскиот народ и поделбата на Македонија помеѓу нив. Времето од Букурешкиот мировен договор (1913) до Втората светска војна за македонскиот народ е период на нови борби против националното угнетување и асимилација и нови жртви за слобода и сопствена држава.

Во годините на Втората светска војна македонскиот народ се бори на страната на антифашистичката коалиција на демократските народи и со сопствени сили создаде своја држава, чие конституирање е прогласено на 2 август 1944 година на заседанието на неговите претставници. Во исто време македонската држава влезе во состав на бившата југословенска федерација и во неа скоро пет децении има статус на рамноправна држава-членка.

Во процесот на дисолуцијата на Југославија, Република Македонија го оствари своето државно осамостојување по мирен, легален и демократски пат – со референдум и со уставни одлуки на нејзиниот парламент.

Со експлицитни одредби на својот Устав и со политички декларации на Парламентот, кои имаат карактер и на меѓународно-правна обврска, Република Македонија ја прокламира својата приврзаност кон:

- мирот и принципите на Повелбата на Обединетите Нации;
- неповредливоста на границите, територијалниот интегритет и немешање во внатрешните работи на другите држави;
- меѓународната соработка, добрососедството и мирољубиво решавање на меѓудржавните спорови;
- слободата и правдата, демократијата и почитувањето на човековите права.

Познато е дека според оценката на Арбитражната комисија на Европската економска заедница, составена од претседателите на уставните судови на пет европски држави (Комисија Бадинтер) Република Македонија ги исполнува условите за меѓународно признавање. Меѓутоа, поради спротивставувањето на една членка на оваа Заедница – Република Грција, нашата држава до денес не е пошироко меѓународно признаена, иако другите три држави, конституирани на територијата на бивша Југославија, веќе имаат меѓународен субјективитет и се членки на Обединетите Нации.

Неразумното оспорување на името на нашиот народ и неговата држава од страна на соседна Грција е спротивно на основните принципи на Повелбата на Обединетите Нации, според кои името на еден народ и на неговата држава се израз и елемент на неговиот суверенитет и на правото на самоопределување. Затоа и практиката на Обединетите Нации не познава случај да се доведува во прашање приемот на една држава во Обединетите Нации само поради оспорувањето на нејзиното име од друга држава. Со противењето нашата држава да го носи името Република Македонија всушност на нашиот народ му се негира неговиот национален индивидуалитет и името што тој со векови го носи. Во својата историја македонскиот народ друго име никогаш и немал.

Екселенцијо,

Вие сте сведок на свирепата војна и беспримерните ужаси на просторите на бивша Југославија. Сето тоа македонскиот народ го доживувал во своето тешко минато и благодарейќи, меѓу другото, на историската меморија, тој успеа досега да ги избегне опасностите од воени разурнувања и жртви.

Убедени дека со приемот на Република Македонија во семејството на Обединетите Нации ќе се намалат опасностите за мирот и безбедноста на овие простори, ќе се создадат услови за мирољубива соработка на народите и државите на Балканот, ќе се отворат перспективи за поплодна регионална и поширока политичка, економска, културна и научна соработка и ќе се зацврстат основите за просперитет и демократски развој на нашата земја, членовите на Македонската академија на науките и уметностите се обраќаат до Вас, Екселенцијо, со молба да дадете целосна поддршка на барањето на Република Македонија за нејзиниот прием во Обединетите Нации.

Ќе Ви бидеме особено благодарни, Екселенцијо, ако со овој наш апел го запознаете Неговата Екселенција Јошио Хатано, актуелен претседател на Советот за безбедност, како и амбасадорите на државите-членки на Советот за безбедност.

Скопје, 14 јануари 1993 година

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА
НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ
ПРЕТСЕДАТЕЛ,
акад. Ксенте Богоев